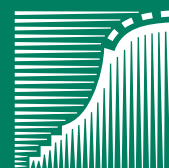

Beheer en schadebestrijding

Over de Flora- en faunawet in Nederland

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet richt zich op de bescherming van in het wild levende planten en dieren. Deze folder gaat in op de gevolgen van de wet voor het beheer en schadebestrijding en maakt deel uit van een reeks folders over de Flora- en faunawet.

landbouw, natuurbeheer
en visserij

Met de komst van de Flora- en faunawet worden meer inheemse en uitheemse planten en dieren beschermd en is het beschermingsregime strenger geworden. Nieuw in de wet is dat dieren mede beschermd worden omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren voor de mens kunnen hebben. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. Daarnaast is het niet toegestaan om nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Nee, tenzij

De Flora- en faunawet gaat uit van het “nee, tenzij”-beginsel. Beschermen staat voorop, ingrijpen is een uitzondering. In de praktijk betekent dit dat bepaalde handelingen ten aanzien van dieren en planten onder strikte voorwaarden mogelijk zijn bijvoorbeeld in het kader van jacht en beheer en schadebestrijding.

Jacht en beheer- en schadebestrijding

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in jacht en beheer en schadebestrijding. In de Flora- en faunawet worden nog slechts 6 diersoorten als wild aangemerkt waarop in beginsel gejaagd zou kunnen worden: haas, fazant, wilde eend, konijn, houtduif en patrijs. De jacht op de patrijs is niet geopend. Voor de niet-wildsoorten geldt een regime van beheer en schadebestrijding. Dit regime is ook van toepassing op de zes wildsoorten buiten de openingstijden van de jacht.

Beheer en schadebestrijding

Behalve de jacht is het onder meer ook mogelijk om een uitzondering te maken op de algemene bescherming van beschermde dier- en planten-

soorten in het kader van beheer en schadebestrijding. Dit kan via een algemene toestemming (vrijstelling) of via een individuele ontheffing of opdracht van gedeputeerde staten.

Provinciaal faunabeleid

De meeste bevoegdheden in het kader van beheer en schadebestrijding zijn toegekend aan de provincies. Behalve de minister kunnen provincies algemene vrijstellingen van de verbodsbepalingen verlenen voor bepaalde soorten (landelijke en provinciale schadesoorten). Daarnaast kunnen gedeputeerde staten individuele ontheffingen verlenen ten behoeve van beheer en schadebestrijding en kunnen gedeputeerde staten opdracht geven tot het beperken van de stand van een aantal diersoorten.

Landelijke en provinciale vrijstellingen (art. 65 Flora- en faunawet)

Bij algemene maatregel van bestuur is een aantal beschermde diersoorten aangewezen die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten, de zogenaamde landelijke schadesoorten.

LANDELIJKE SCHADESOORTEN

Mol, konijn, houtduif

Ten aanzien van deze landelijke schadesoorten is het de grondgebruiker bij ministeriële regeling toegestaan om bepaalde handelingen te verrichten op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren. Deze landelijke vrijstelling biedt de mogelijkheid om belangrijke schade te voorkomen of te beperken. De grondgebruiker is onder meer bevoegd om bijvoorbeeld de dieren, behorende tot de landelijke schadesoorten, te doden, opzettelijk te verontrusten (verjagen), nesten weg te nemen of eieren te rapen. Door de vrijstelling kan de stand van deze dieren door middel van onder meer afschot worden gereguleerd. Daarbij is het in principe geen verschil of deze soorten belangrijke schade aanrichten of aan kunnen richten. Wel dient er sprake te zijn van een causaal verband tussen de landelijke schadesoorten en belangrijke schade aan bijvoorbeeld gewassen.

Behalve de landelijke schadesoorten is bij algemene maatregel van bestuur een aantal diersoorten aangewezen die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten: de zogenaamde provinciale schadesoorten.

PROVINCIALE SCHADESOORTEN:

Bosmuis, brandgans, ekster, grauwe gans, haas, holenduif, huismuis, kauw, kleine rietgans, knobbelzwaan, kolgans, meerkoet, rietgans, ringmus, roek, rotgans, smient, spreeuw, veldmuis, wilde eend, zwarte kraai

Provincies kunnen in een verordening aan grondgebruikers bepaalde handelingen toestaan ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren. Het gaat hier om handelingen zoals het verjagen of verontrusten of doden van dieren. De soorten waarvoor zo'n verordening kan worden vastgesteld zijn de provinciale schadesoorten. Gelet op de regionale verschillen ten aanzien van het voorkomen van de soort en eventuele schade is het mogelijk dat provinciale verordeningen onderling sterk verschillen.

De grondgebruiker kan overigens aan anderen schriftelijke toestemming geven om de hem toegestane handelingen uit te oefenen. Uiteraard dienen bij de uitoefening van de toegestane handelingen in het kader van beheer en schadebestrijding de overige bepalingen van de Flora- en faunawet in acht te worden genomen (middelen, jachtake, 40-hectare eis, etc.).

Individuele ontheffingen (art. 68 Flora- en faunawet)

Het is mogelijk om gedeputeerde staten een ontheffing te vragen van bepaalde verboden, bijvoorbeeld een ontheffing om beschermde inheemse dieren in het kader van beheer en schadebestrijding te verontrusten of te doden. Gedeputeerde staten kunnen een dergelijke ontheffing onder strikte voorwaarden en op bepaalde gronden verlenen, zoals ter voorkoming van belangrijke schade aan de landbouw en schade aan flora en fauna. In beginsel wordt een dergelijke ontheffing slechts verleend aan door gedeputeerde staten erkende faunabeheereenheden op basis van een door gedeputeerde staten goedgekeurd faunabeheerplan. Het is echter in enkele gevallen ook mogelijk om een dergelijke ontheffing aan anderen dan faunabeheereenheden te verlenen, bijvoorbeeld indien het gebied waar de handelingen worden verricht niet is gelegen in een gebied waarover zich de zorg van een faunabeheereenheid uitstrekt. Alvorens van de ontheffing gebruik kan worden gemaakt, dient de grondgebruiker wel schriftelijk toestemming te hebben verleend voor het betreden van de door hem gebruikte gronden of opstallen.

Opdracht beperken stand van bepaalde diersoorten (art. 67 Flora- en faunawet)

Gedeputeerde staten kunnen (categorieën van) personen aanwijzen om de stand van bepaalde diersoorten te beperken, eventueel ook zonder toestemming van de grondgebruiker. Het kan daarbij gaan om de volgende diersoorten.

Beverrat, Canadese gans, damhert, edelhert, grauwe gans, knobbelzwaan, konijn, marterhonden, muntjak, muskusrat, nijlgans, ree, rosse stekelstaart, Siberische grondeekhoorn, verwilderde duif, verwilderde kat, verwilderde nerts, wasbeer en wild zwijn.

De aanwijzing is vergelijkbaar met het vroegere artikel 54 van de Jachtwet.

Overgang Jachtwet/Flora- en faunawet

De vergunningen die nog onder de Jachtwet door of namens de Minister zijn verleend blijven geldig voor de duur waarvoor ze zijn verleend. Wel dient de grondgebruiker schriftelijke toestemming te hebben gegeven voor het betreden van de door hem gebruikte gronden of opstallen.

Bestaande onder de Jachtwet opgestelde jachthuurovereenkomsten zijn door de Flora- en faunawet beperkt tot de huur/verhuur van het genot van de jacht ten aanzien van de genoemde zes wildsoorten. Op grond van deze jachthuurovereenkomsten mag in de beschermde natuurmonumenten als bedoeld in de Natuurbeschermingswet, of Vogelrichtlijngebieden of Wetlands per 1 april niet meer worden gejaagd, behalve in het kader van beheer en schadebestrijding (bijvoorbeeld op grond van art. 65, 68 of 67 van de Flora- en faunawet).

Meer informatie

WAT MAG WAAR?

Elke provincie kan aan de grondgebruiker bepaalde handelingen toestaan ten aanzien van provinciale schadesoorten. Welke dit zijn kan per provincie of zelfs delen van de provincie verschillen. De provincie kan u hierover informeren.

Groningen	050-3164160
Friesland	058-2925552
Drenthe	0592-365665
Overijssel	038-4251730
Gelderland	026-3599542
Utrecht	030-2582382
Flevoland	0320-265505
Noord-Holland	023-5144261
Zuid-Holland	070-4417373
Zeeland	0118-631700
Noord-Brabant	073-6812138
Limburg	043-3897453

ANDERE BROCHURES OVER DE FLORA- EN FAUNAWET:

- Ter bescherming van onvervangbare flora en fauna. Algemene toelichting op de Flora- en faunawet.
- Jacht en beheer en schadebestrijding. Over de Flora- en faunawet in Nederland
- Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke. Over de Flora- en faunawet in Nederland
- Handel, bezit en prepareren. Over de Flora- en faunawet in Nederland

Op de website van het ministerie van LNV staat uitgebreide informatie over de Flora- en faunawet. (www.minlnv.nl; onder beleidsthema "natuur" en de link naar "natuurwetgeving"). Op de site staat de volledige tekst van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Ook is een volledig overzicht van beschermde planten- en diersoorten opgenomen. In dat overzicht is per soort aangegeven welke bepalingen van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen van toepassing zijn. U kunt ook per e-mail contact opnemen met de Infotiek van het ministerie van LNV, infotiek@dv.agro.nl

landbouw, natuurbeheer
en visserij

April 2002

Aan deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

UITGAVE:

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.

TEKST EN PROJECTCOÖRDINATIE:

ARCADIS i.o.m. Ministerie van LNV.

VORMGEVING EN PRODUCTIECOÖRDINATIE:

Reprografisch Centrum Westervoort.

Nieuwe paden,
vitale natuur

